

Uchwała Nr SO –4/0954/151/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 21 kwietnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Gołuchów za 2022 rok
wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony zarządzeniem Nr 6/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 1 lutego 2023 roku, w osobach:

Przewodnicząca: Agnieszka Ząbczyńska
Członkowie: Barbara Dymkowska
Dorota Wierzbicka

działając na podstawie przepisów art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Wójta Gołuchowa sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego

opinię pozytywną.

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Gołuchów za 2022 rok oraz informacja o stanie mienia Gminy, przedłożone tut. Izbie w dniu 31 marca 2023 r.

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową Gminy Gołuchów na 2022 rok (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej (po zmianami) oraz sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za rok 2022.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu oraz część tabelaryczną.
1. W części opisowej sprawozdania Wójt przedstawił realizację dochodów i wydatków budżetu w poszczególnych działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej. Wskazał źródła zrealizowanych dochodów oraz przedstawił rzeczowe wykonanie wydatków, określając jednocześnie stopień realizacji dochodów i wydatków. Poinformował o zaległościach w podatkach i opłatach oraz niepodatkowych dochodach budżetu Gminy, a także czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów. Podał dane o skutkach obniżenia górnych stawek podatków. Omówił przychody i rozchody budżetu, a także stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2022 rok. Ponadto poinformował o dochodach z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatkach na zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Przedstawił wysokość zrealizowanych w roku 2022 dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
 2. W formie tabelarycznej przedstawiono między innymi:
 - dochody i wydatki, w szczególności zgodnej z uchwałą budżetową (tj. w podziale na działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej), w układzie: plan, wykonanie i procent wykonania;
 - realizację dochodów według źródeł;
 - wykonanie wydatków majątkowych w układzie poszczególnych zadań inwestycyjnych;
 - wykonanie planu dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

- realizację dotacji udzielanych z budżetu Gminy;
- wykonanie planu dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska;
- wykonanie planu finansowego środków Przeciwdziałania COVID-19;
- realizację dochodów i wydatków z Funduszu Pomocy;
- wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego;
- wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- realizację przychodów i kosztów Zakładu Usług Komunalnych;
- należności, zaległości i nadpłaty.

3. W sprawozdaniu odniesiono się do zmian planowanych wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych dokonanych w trakcie roku budżetowego oraz przedstawiono stopień zaawansowania realizacji zadań wieloletnich.

4. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

II. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2022 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Gołuchów za rok 2022 zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 159.559,25 zł (przy planowanym deficycie budżetu w kwocie 1.684.029,20 zł), bowiem:

a) dochody zrealizowano w wysokości 70.182.050,22 zł, co stanowi 96,44% planu, z tego:

- dochody bieżące wykonano w wysokości 64.770.230,60 zł;
- dochody majątkowe wykonano w wysokości 5.411.819,62 zł;

b) wydatki zrealizowano w kwocie 70.022.490,97 zł, co stanowi 94,04% planu, w tym:

- wydatki bieżące wykonano w kwocie 60.428.482,23 zł;
- wydatki majątkowe wykonano w kwocie 9.594.008,74 zł.

Z powyższego wynika, że wydatki bieżące były niższe od wykonanych dochodów bieżących, zatem spełniony został wymóg określony przepisem art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 2.822.526,96 zł (80,13% planu). Ponadto Gmina dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.569.697,47 zł, które w całości zostały zaangażowane w budżecie roku 2022 oraz wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 4.901.536,20 zł, które w budżecie roku 2022 zostały zaangażowane w kwocie 800.000,00 zł.

Rozchody zrealizowano w kwocie 4.208.194,76 zł (100,00% planu), z tego: z tytułu spłat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych w kwocie 3.846.703,76 zł, udzielonych pożyczek w kwocie 71.633,00 zł oraz przelewów na rachunki lokat w kwocie 289.858,00 zł.

Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022.

3. Z przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 roku wynika, że zadłużenie Gminy Gołuchów tytułu zaciągniętych pożyczek, kredytów oraz wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosło 16.293.366,00 zł, co stanowi 23,22 % wykonanych dochodów. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

4. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022, należności na koniec 2022 roku wynosiły 2.188.397,72 zł, w tym zaległości – 1.497.808,97 zł. Wielkość zaległości na koniec roku 2022 w porównaniu

z rokiem 2021 uległa zmniejszeniu o kwotę 209.686,36 zł.

5. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania niewymagalne stanowiły kwotę 2.548.850,88 zł.
6. Analiza sprawozdania Rb-28S za 2022 rok wykazała, że przekroczenia planowanych wydatków budżetowych nie wystąpiły. Stwierdzono natomiast, że (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej suma wydatków wykonanych i zobowiązań przekracza plan ustalony w budżecie:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wykonanie + zobowiązania (5+6)	przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
400	40095	4210	0,00	0,00	460 769,17	460 769,17	460 769,17
630	63095	4430	4 000,00	3 952,25	4 280,74	8 232,99	4 232,99
750	75085	4040	32 598,00	32 597,36	35 103,51	67 700,87	35 102,87
750	75085	4430	150,00	150,00	150,00	300,00	150,00
750	75095	4217	0,00	0,00	198 448,20	198 448,20	198 448,20
750	75095	6057	0,00	0,00	23 370,00	23 370,00	23 370,00
750	75095	6067	0,00	0,00	66 420,00	66 420,00	66 420,00
757	75702	8110	730 000,00	702 275,22	233 630,76	935 905,98	205 905,98
801	80101	4260	440 804,00	406 125,92	35 968,47	442 094,39	1 290,39
801	80101	4430	24 276,00	21 033,62	22 211,19	43 244,81	18 968,81
801	80104	4430	1 000,00	1 000,00	1 000,00	2 000,00	1 000,00
801	80148	4430	463,00	463,00	429,75	892,75	429,75
852	85219	4430	4 886,00	4 885,95	4 299,93	9 185,88	4 299,88
855	85516	4430	150,00	150,00	150,00	300,00	150,00
926	92695	4430	999,00	941,00	941,00	1 882,00	883,00
Razem:							1 021 421,04

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować podstawę w upoważnieniach, jakie Wójt otrzymał od Rady Gminy, bowiem na mocy:

- uchwały Nr XXXIII/297/2021 Rady Gminy Gołuchów z dnia 22 grudnia 2021 roku w sprawie uchwały budżetowej na rok 2022, Rada Gminy w § 14 ustaliła kwotę 2.000.000,00 zł, do której Wójt Gminy może samodzielnie zaciągać zobowiązania na przedsięwzięcia, które nie są przedsięwzięciami w rozumieniu art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych;
 - uchwały Nr XXXIII/296/2021 Rady Gminy Gołuchów z dnia 22 grudnia 2021 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gołuchów na lata 2022-2029, w § 3 ust. 1 i 2 upoważniono Wójta do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w wykazie wieloletnich przedsięwzięć oraz z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania Gminy i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy a także do przekazania uprawnień do zaciągania zobowiązań kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy.
7. Skład Orzekający stwierdził, że w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek, kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
010	01044	4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	200,00	180,60
855	85501	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1 000,00	245,69
855	85502	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1 500,00	944,89

W części opisowej sprawozdania (str. 19), Wójt odniósł się jedynie do poniesionych wydatków w kwocie 180,60 zł informując, że: „*Niniejsza wartość została wydatkowana na: (...) odszkodowania za zniszczone uprawy wypłacone na rzecz osób fizycznych (przy realizacji zadania inwestycyjnego – kanalizacji).*”.

8. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że w dziale 630, rozdziale 63095 przekazanie środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych nie zostało zrealizowane w należytej wysokości, bowiem wyniosło 97,95% planu.

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 923, z późn. zm.) „*równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych zgodnie z art. 5, 13 i 14 na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku (...)*”. W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349), podstawę do naliczenia odpisu stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). Korekta powinna odbyć się zarówno w zakresie planu jak i wykonania.

9. Wykonanie dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii obrazuje poniższa tabela:

Dochody w zł			Wydatki w zł		
Rozdział	Plan	Wykonanie	Rozdział	Plan	Wykonanie
75618 (§ 0270)	75 984,00	75 983,60	85153	17 300,00	11 648,00
75618 (§ 0480)	190 000,00	186 444,59	85154	368 381,00	303 021,10
Razem	265 984,00	262 428,19	Razem	385 681,00	314 669,10

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ zaplanowane zostały niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 119.697,00 zł. Tym samym niewykorzystana w roku 2022 kwota dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 67.456,09 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 165, z późn. zm.) „*Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:*

- 1) *gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,*
 - 2) *zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2*
- i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.*

Natomiast w myśl art. 9³ ust. 4 ww. ustawy środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy), gmina zobowiązana jest przeznaczyć „*na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu*”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r.

o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.).

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu bieżącego roku (w § 905) oraz przeznaczyć na cele określone w cytowanych wyżej przepisach.

10. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w rozdz. 90002 – 3.188.543,67 zł (w tym § 0490 – 3.168.530,08 zł) oraz wydatki w rozdz. 90002 – 2.975.107,51 zł (w tym § 4300 – 2.816.903,40 zł).

Skład Orzekający przypomina, iż zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519, z późn. zm.) „*środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.*”.

Ponadto stosownie do przepisów art. 6r ust. 2c ww. ustawy „*środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów*”. Zatem środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu (w § 905) bieżącego roku oraz przeznaczyć na cele określone w art. 6r ust. 2 - 2c ww. ustawy.

- IV. Przedłożona informacja o stanie mienia Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku zawiera dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2022.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Agnieszka Ząbczyńska

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.